Intensive

Tekenen als een Pro in 10 dagen

Teken met meer zelfvertrouwen en plezier

Meester Editie

WERKBLAD5

Marianne Snoek

De dagen

1

Ontwaken van het kunstenaarsbrein

Introductie linker-en rechterbrein
Vooraf tekeningen
Meester Editie Bonus

2

Tekenen zonder weten

Oefening op z'n kop
Wat zijn tekensymbolen?
Meester Editie Bonus

3

Leren kijken zonder oordeel

Introductie blind contourtekenen
Audio/muziek
Blind contourtekenen volgens Nicolaides
Voorbereiden zoeker

4

Van waarneming naar lijn

Oefening hand naar de werkelijkheid tekenen
Meester Editie Bonus

5

Tekenen wat er niet is

Wat zijn negatieve ruimten?
Oefening stoel/fietser
Meester Editie Bonus

6

Viseren: meten met je potlood

Wat is viseren? Hoe gebruik je het?
Oefening met Basis Eenheid.
Zwei
Droogzwemmen

EN MEER

7

Alles komt samen

Oefening Sitlleven of Interieur tekenen

8

Portret tekenen zonder taal

Inleiding portret zonder symbolen
Werken met negatieve ruimten en hulplijnen
Oefening portret en profile met stappenplan
Meester Editie Bonus 2x

9

Vorm & diepte in een tekening

Wat s vorm? Hoe zie je licht en donker?
Oefening: portret met vlakken van licht/donker
Technieken: gummen, grafiet en kneedgum

10

De finale; zelfportret in licht & donker

Oefening: Zelfportret tekenen met alles wat je hebt geleerd
Werken met verhoudingen in het gezicht
Spelen met licht/donker en schaduw
Uitnodiging om je werk te delen

Creativiteit is intelligentie die plezier maakt

Tekenen wat er niet is

5

De magie van de negatieve ruimten - het 'niets' maakt de vorm

WAT JE GAAT LEREN

Je gaat vandaag de negatieve ruimten leren zien en tekenen

Negatieve ruimten zien is echt iets bijzonders.

Een Vlaamse leerling noemde het ooit een *revelatie*. En dat is het ook.

Zelfs geoefende tekenaars zijn vaak verrast door de kracht die schuilgaat in deze manier van kijken. Want wat je leert, is niet zomaar een tekentechniek – het is een andere manier van waarnemen.

Wat maakt negatieve ruimten zo krachtig?

Ze helpen je om het 'weten' van het linkerbrein te omzeilen. Dat deel van je brein weet hoe de wereld in elkaar zit – of denkt dat te weten.
Een stoel?
Die heeft vier gelijke poten. Natuurlijk. Want anders kun je er niet op zitten.

Maar zodra je écht kijkt, zie je iets anders.
De poten zijn helemaal niet gelijk.
De zitting is soms niet meer dan een dunne lijn.
Toch blijft het linkerbrein proberen om 'kloppende' stoelen te tekenen – met vier gelijke poten, of een zitting die logischer lijkt.

De **paradox** is: pas als je durft te tekenen wat je ziet – ook al klopt het niet met wat je weet – dan begint je tekening te kloppen.

Door de negatieve ruimten te tekenen, ontwijk je de dominantie van het linkerbrein – met al haar kennis over hoe de wereld eruit zou moeten zien. Je stapt als het ware uit het denken en stapt in het zien. Omdat je loskomt van wat je denkt te weten, kun je gaan tekenen wat er écht is. En dat maakt alles lichter: je tekent makkelijker, vrijer, en gaandeweg ontstaat er iets eigens. Je handschrift wordt zichtbaar.

Waarom het tekenen van de negatieve ruimten werkt

Negatieve ruimten maken tekenen eenvoudiger – omdat je niet meer hoeft te worstelen met wat je denkt te weten.

Het probleem met tekenen is vaak dat we te veel weten over wat we tekenen.

Dat weten zit in het linkerbrein.

Zoals bij het voorbeeld met de stoel.
Je weet dat die vier gelijke poten heeft, want anders kun je er niet op zitten. Maar als je goed kijkt, zie je dat de poten niet gelijk zijn.

Het tekenen van negatieve ruimten werkt daarom zo goed, ondat je niet richt op het op het object zelf, maar naar de ruimte eromheen – de vormen die geen naam hebben, waar je brein geen vaste betekenis aan geeft. En juist daardoor ga je beter kijken. Je volgt lijnen en vormen zoals ze werkelijk zijn, zonder ze meteen te vertalen naar iets bekends.

.

Hierdoor wordt tekenen ineens veel eenvoudiger. Niets is echt moeilijk meer. Het ene onderwerp heeft misschien meer negatieve ruimten dan het andere, maar dat doet er weinig toe. Als je eenmaal hebt geleerd om negatieve ruimten te zien en te tekenen, bouwt de vorm zich als vanzelf op.”

Waarom dit werkt

TEKENMOMENT

Het linkerbrein om de tuin leiden

Bekijk de video De stoel knippen

:

ik moest het linkerbrein overtuigen dat negatieve ruimten geen 'lucht' zijn, maar echte, concrete vormen. Iets wat je kunt zien, aanraken en zelfs vastpakken.

Zo ontstond de oefening die je nu gaat doen. Het is een frobeloefening, maar o zo belangrijk. Want sindsdien hebben mijn cursisten geen moeite meer met het waarnemen van negatieve ruimten. Het linkerbrein is overtuigd.

Het is niet altijd makkelijk om het 'ding' los te laten tijdens het tekenen.

Je linkerbrein wil voortdurend benoemen, herkennen en vasthouden aan wat logisch en vertrouwd is.

Een stoel heeft vier gelijke poten. Zo klopt de wereld – volgens het linkerbrein.

Dus ook al begrijp je het verhaal over negatieve ruimten en het verschil tussen linker- en rechterbrein, zodra je gaat tekenen, neemt het linkerbrein het stuur weer over.

Je wilt dan tóch dat de stoel klopt met wat je denkt te weten.

En dat maakt het lastig om echt te tekenen wat je ziet.

Na veel zoeken naar een oplossing ontdekte ik iets eenvoudigs maar effectiefs:

WAT JE GAAT DOEN

De negatieve ruimten van de stoel

WAT HEB JE NODIG?

- De afbeelding van de stoel
- Een rode stift
- Een schaar

20 minuten

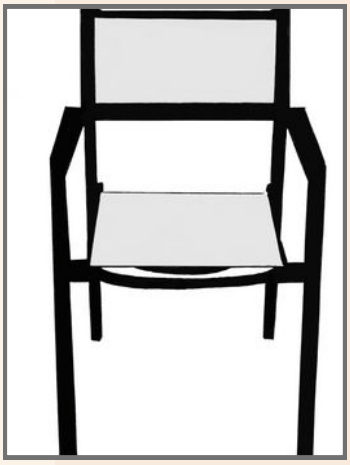

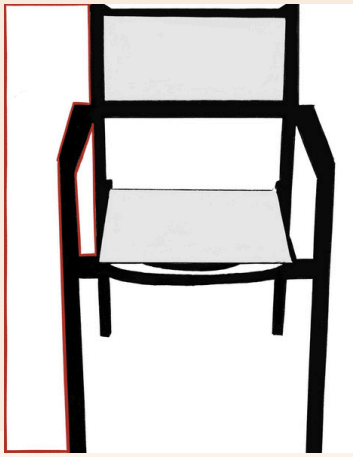

Omkader de negatieve ruimte

T.

- **Omlijn de negatieve ruimte**

Kies één negatieve ruimte uit – een vorm tussen of rondom de stoel. Omlijn deze met je rode stift. Let op: de randen van het papier horen óók bij de negatieve ruimte.
Kijk nu goed naar de vorm die je hebt omkaderd. Je linkerbrein zal zich afvragen: “Wat is dit?” Maar omdat het geen naam heeft, komt je rechterbrein in actie. Dat duurt altijd even. Dan zie je de vorm, los van de stoel.

- **Ga van vorm naar vorm**

. Als je de eerste negatieve ruimte echt hebt gezien als zelfstandige vorm, ga je verder naar de volgende. Omlijn die ook. Zo train je je hersenen negatieve ruimten te zien. Doe dit voor alle negatieve ruimten.

WAT JE GAAT DOEN

De negatieve ruimten van de stoel 2

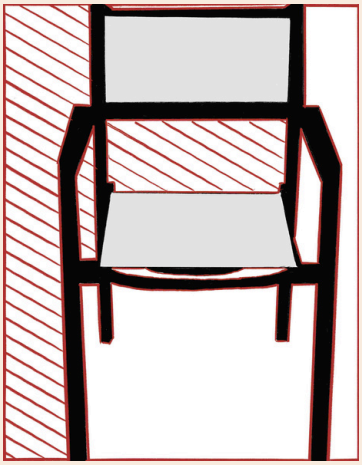

- **Leg alles op zijn plek**

Leg alle negatieve vormen terug op de juiste plek. En kijk goed: je ziet de stoel tevoorschijn komen. Niet omdat je hem tekende, maar omdat je de negatieve ruimten op de juiste plek neerlegde.

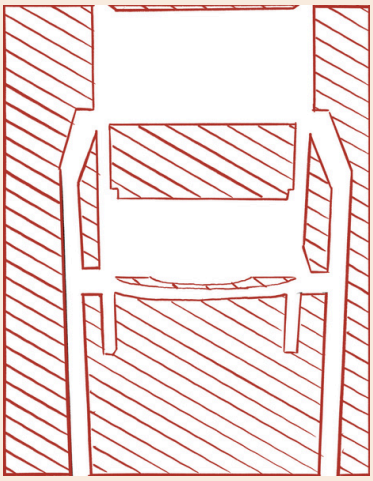

- **elke negatieve ruimte arceren**

Begin daarna opnieuw bij de eerste vorm. Arceer deze rustig in. Kijk opnieuw: zie ik de negatieve ruimte als vorm, los van de stoel? Pas dan ga je door naar de volgende. Doe dit met alle negatieve ruimten.

- **Doe iets met de vorm**

.Pak één van de uitgeknipte negatieve vormen. Loop ermee door de kamer. Geef het aan iemand: “Wil jij mijn negatieve ruimte even vasthouden?” Je laat je linkerbrein voelen dat het om iets tastbaars gaat. Als je met de negatieve ruimte kunt lopen, springen, er ruzie over maken...dan kun je deze ook tekenen. Dát is de logica van het linkerbrein. En het werkt!

Door de negatieve ruimten ontstaat de stoel

STAP VOOR STAP

Tekenen zonder weten

1. Draai de afbeelding om.
Leg de tekening van Stravinsky ondersteboven voor je neer. Zorg dat je hem tijdens het tekenen niet meer terugdraait.

.

2. Kijk zonder te benoemen.
Stel je voor dat je geen idee hebt wat je ziet. Kijk alleen naar lijnen, vormen en richtingen. Geen 'broeken' of 'knopen', maar:
– “Deze lijn is ongeveer even lang als die andere.”
– “Deze boog buigt naar links.”
– “Deze lijn maakt een hoek van ongeveer 45 graden met de rand van mijn papier.”
Dat is rechterbrein-taal.

3. Begin te tekenen, lijn voor lijn.
Zet je potlood op papier en volg wat je ziet. Gebruik eventueel je potlood om lengtes of hoeken af te meten. Werk rustig, nauwkeurig, zonder te haasten. Je kunt ook een deel van de afbeelding afdekken met een papiertje, zodat je alleen het stukje ziet waar je op dat moment aan werkt.

4. Herken je iets? Verstop het.
Misschien ben je lekker aan het tekenen en opeens… herken je iets. “Oh, dit is een hand!” of “Wacht, dit is vast het hoofd.”

En precies op dat moment wordt het tekenen ineens lastig. Je potlood aarzelt, je hoofd begint te denken.
Wat er dan gebeurt, is dat je linkerbrein het overneemt.

Zodra je iets herkent, wil je linkerbrein het gaan benoemen, verbeteren, aanpassen. Het wil een ‘mooie’ hand tekenen, of een ‘kloppend’ hoofd. Maar dan ben je niet meer aan het kijken – je bent aan het invullen.

Gelukkig is daar een eenvoudige oplossing voor: pak een kleine snippertjes papier en leg het over het stukje dat je herkent. Vooral bij handen of gezichten werkt dit goed.

In de volgende oefening breng je alles samen wat je tot nu toe hebt geleerd: je gaat het blindcontourtekenen combineren met het tekenen van negatieve ruimten